
Др Катарина РАДОЈКОВИЋ ИЛИЋ*

Правни факултет Унверзитета у Београду

ДОИ: 10.5937/bezbednost1803058R

УДК: 371.3:351.74.:811:81'276.6

Прегледни научни рад

Примљен: 26.10.2018. године

Датум прихватања: 26.12.2018. године

Значај учења страног језика за стручно усавршавање и професионално напредовање припадника полиције

***Апстракт:** Циљ истраживања је утврђивање утицаја познавања страног језика на професионално напредовање и стручно усавршавање припадника полиције. У раду се наводе подаци о организовању различитих течајева француског језика струке/језика за посебне намене за припаднике Министарства унутрашњих послова Републике Србије. Приказани су неки од кључних елемената програма наставе, израђених у складу са препорукама Заједничког европског референтног оквира за језике, као и резултати које су ученици постигли на независним језичким тестовима. У раду се приказују резултати акционог истраживања спроведеног у циљу испитивања ефикасности оваквих програма наставе, израђених на основу потреба ученика како са аспекта језичких постигнућа, тако и са аспекта утицаја знања француског језика на напредовање у каријери. Резултати добијени након лонгитудиналног истраживања и упоређивања података добијених различитим инструментима путем поступка тријангулације указују на значај познавања страног језика за стручно усавршавање и професионално напредовање припадника полиције и требало би да допринесу креирању сличних програма и за друга стручна усмерења.*

***Кључне речи:** страни језик струке, страни језик за посебне намене, француски језик, Заједнички европски референтни оквир за језике, професионално напредовање.*

* katarina.radojkovic@ius.bg.ac.rs

Увод

У времену у коме живимо постоји све већа потреба за познавањем и коришћењем језика у професионалном окружењу. Нестајање граница између европских земаља довело је до интензивирања комуникације у свим областима, од трговинске и културне сарадње, размене сазнања у образовној и научној области, преко сарадње у области безбедности, борбе против тероризма и организованог криминала, до заједничких размишљања око тема као што су очување животне средине и заштита здравља људи. Стога се у области безбедности појавила све већа потреба за познавањем страних језика како за потребе сарадње са иностраним колегама, тако и за потребе обуке и стручног усавршавања припадника снага безбедности.

Европска образовна језичка политика, усмерена ка образовању плурилингвалних појединаца који су способни да комуницирају на више страних језика, који познају више културних заједница и који могу да успостављају интеркултурне дијалоге и сарадњу у свим сферама друштвеног и професионалног живота, извршила је велики утицај на наставу језика у професионалном контексту и допринела порасту интересовања дидактичара за ове специфичне видове наставе страног језика, за које се некад користи назив језик струке а некад језик за посебне намене. Како су предмет овог истраживања били управо ови различити видови наставе, потребно је најпре објаснити разлике између ова два појма. Како наводе дидактичари, разграничење између наставе страног језика струке и наставе страног језика за посебне намене заснива на логици понуде и потражње (Mangiante, Parpette, 2004:17). Код наставе француског за посебне намене полазна тачка је потражња, односно захтев неке установе да се у одређеном року обави обука одређених ученика са одређеном наменом (као што је припремна настава француског језика за одлазак припадника жандармерије на обуку у Румунију описана у делу овог истраживања). Таква настава организује се у кратком временском периоду и обухвата само оне елементе који су неопходни ученицима за сналажење у будућој, унапред прецизно одређеној професионалној ситуацији. Насупрот томе, код француског језика струке, који обухвата ширу професионалну област, полазна тачка је понуда: на пример, нека школа језика нуди специјализоване течајеве као што су ”францус-

ки за правнике” или ”пословни француски”. Овом моделу одговара и настава језика струке на високошколским установама. Другим речима, француски језик струке одговара глобалном приступу једној дисциплини или професионалној области (медицина, банкарство, право, безбедност итд.), и намењен је широј публици, док се француски за посебне намене односи на посебне случајеве, на наставу организовану за одређену групу чије су потребе прецизно дефинисане. У том смислу може се рећи да је настава језика за посебне намене ужи појам од наставе језика струке. С друге стране, међутим, ако посматрамо предмет наставе, можемо да закључимо да је француски за посебне намене шири појам јер је његово подручје често шире од подручја једне струке. Дobar пример је настава на неком факултету која, поред осталог, има за циљ оспособљавање студената да наставе мастер или докторске студије на неком иностраном факултету. Будући да веома често није могуће организовати посебан течај за сваки смер на факултету, тако да настава није смештена у одређену професионалну област, таква настава обухвата развој различитих компетенција као што је усмено разумевање, хватање бележака, читање текстова и усмено излагање¹.

Занимљив је и став аутора који сматрају да се француски језик струке може сматрати неком врстом институционализације француског за посебне намене (Carras et al., 2007:21), будући да је у неким областима постојање потражње за наставом за одређену публику довело до тога да се формира понуда наставе за одређене струке. Тако су првобитни програми за посебне намене послужили за израду програма наставе језика струке. Коначно, треба напоменути да сам појам језика струке подразумева хетерогени скуп веома различитих дискурса: разговор између два лекара о стању неког пацијента веома се разликује на дискурзивном плану од чланка у медицинском научном часопису. Када бисмо упоредили предавање из области права, текст пресуде, говор у судници и разговор двојице адвоката изван суднице, видели бисмо да је реч о потпуно различитим дискурсима и да сличност постоји само на лексичком нивоу.

¹ У том смислу одговарала би подручју које поједини дидактичари називају наставом за универзитетске намене – *français sur objectifs universitaires* – FOU (Динић, 2011; Цакелић, 2011; Mangiante, Parpette, 2011).

У оквиру билатералне сарадње унутрашње безбедности између Службе за међународну техничку сарадњу полиције амбасаде Француске у Београду и МУП-а Републике Србије, од 2002. године организују се бројне заједничке обуке и здружене вежбе припадника српских и француских органа безбедности, као и размена француских и српских експерата у различитим областима безбедности. Стога се указала потреба, ради боље сарадње и ефикасније комуникације у оквиру ових активности, да се организују и течајеви француској језика за припаднике МУП-а Републике Србије. У протеклих 15 година организовано је више течајева од којих су неки течајеви језика струке док други више одговарају описаном моделу наставе француског језика за посебне намене.

Прву врсту течајева представљају екстензивни течајеви француског језика струке за припаднике различитих служби МУП-а. Полазници су били потпуни почетници а намера је била да у дужем временском периоду, са фондом часова од 90 сати наставе годишње, достигну ниво В2 према Заједничком европском референтном оквиру². У оквиру овог пројекта касније је организована и индивидуална настава за високе функционере МУП-а са фондом од 60 сати годишње. Наставу, која је обухватала најпре елементе општег језика, а почев од нивоа А2 укључивала и елементе језика струке, финансирала је Влада Француске, а полазници су имали могућност да по завршетку нивоа полажу DELF испите према Заједничком европском референтном оквиру.

Поред тога, организовани су и су интензивни течајеви за припаднике Специјалне антитерористичке јединице (САЈ) и Противтерористичке јединице (ПТЈ). Ове јединице имају дугогодишњу сарадњу са Француском у области унутрашње безбедности. Реч је о размени експерата из француских јединица RAID и GIGN, као и одвијању заједничких вежби у области одбране од терористичког напада, решавања талачких ситуација, масовних убистава итд. Обуке се врше уз помоћ стручних преводилаца, али је за пот-

² А1 – почетни ниво или откривање (*Breakthrough, niveau introductif ou de découverte*), А2 – средњи ниво или ниво преживљавања (*Waystage, niveau intermédiaire ou de survie*), В1 – праг знања (*Threshold, niveau seuil*), В2 – напредни ниво (*Vantage, niveau avancé ou utilisateur indépendant*), С1 – самостални ниво или компетенција ефективне оперативности (*Effective Operational Proficiency, Niveau autonome ou de compétence opérationnelle effective*), С2 – владање језиком (*mastery, maîtrise*) (Conseil de l'Europe, 2001:25).

ребе боље комуникације а посебно ефикасности на вежбама оцењено да је потребно да полазници познају француски језик. У овом случају организовани су течајеви француског језика за посебне намене, према програмима који су израђени на основу анализе потреба и профила ученика и који су превасходно били усмерени на развијање компетенције усменог разумевања и, делимично, усмене продукције. Окосницу програма чинило је оспособљавање припадника ових јединица да разумеју излагања франкофоних инструктора и да комуницирају са њима, као и да користе стручну терминологију везану за наоружање, опрему и техничка средства.

Слични течајеви француског језика организовани су и за припаднике Сектора за ванредне ситуације, који остварују успешну сарадњу са Генералном дирекцијом за цивилну заштиту и кризно управљање³ при Министарству унутрашњих послова Француске од 2008. године када је започета специјалистичка обука наших тимова за претрагу и спасавање. Представници Сектора за ванредне ситуације реализовали су обуку за брзи одговор у случају поплава када је формиран специјалистички тим за спасавање и рад на води. Припадници специјалистичких тимова завршили су више обука са француским експертима у Србији и Француској. Године 2009. реализована је и специјалистичка обука тимова МУП-а Републике Србије за спасавање из рушевина, коју су водили стручњаци француског Министарства унутрашњих послова.

Пример наставе француског језика за посебне намене у правом смислу речи били су течајеви за припаднике жандармерије који су имали за циљ да припреме официре да прате стручну обуку из области одржавања јавног реда и мира и командовања међународним снагама безбедности која се реализовала искључиво на француском језику и одржавала у Школи за официре жандармерије у месту Рошу у Румунији,⁴. Течајеви француског језика су организовани у малим групама (четири до осам официра) са намером да се по завршетку течаја изврши селекција тако да један или двојица који постигну најбоље резултате из познавања француског језика буду упућени у Румунију, а да се остали врате свакодневним активностима и евентуално наредне године поново конкуришу за одлазак.

³ Direction Générale de la Sécurité Civile et de la Gestion des Crises – DGSCGC

⁴ Ecole d'Application des Officiers de la Gendarmerie Roumaine

Као што је већ поменуто, за сваку од ових група био је израђен посебан план наставе у односу на временски рок, расположиви фонд часова, профил и потребе ученика. Планирање наставе језика струке/језика за посебне намене је веома сложен процес који обухвата детаљно анализирање циља наставе, профила и потреба ученика, избор компетенција, језичких и нејезичких елемената, анализу дискурса, прикупљање наставног материјала и израду наставних активности (Mangiante, Parpette, 2004; Qotb, 2009; Cargas et al., 2007) и од њега у великој мери зависи успешност наставе. Овде ће бити приказани најважнији елементи програма наставе који је коришћен у раду са официрима жандармерије.

Приказ програма наставе француског језика за официре жандармерије

Анализа профила ученика показала је да је група хомогена по питању професионалног усмерења, образовања и старости (већина је завршила Полицијску или Војну академију, старост је између 28 и 30 година). Полазну тачку за анализу потреба представљала је листа за проверу из четвртог поглавља Заједничког европског референтног оквира (Conseil de l' Europe, 2001:46) са циљем да се утврди које задатке ће ученици у Румунији извршавати, које теме ће обрађивати, са киме ће комуницирати, у ком хијерархијском односу и у којим условима, које ће предмете користити и која општа знања ће им бити потребна. Анализа је показала да ученици треба да буду у стању да: разумеју општа упутства која се односе на живот у центру за обуку (време, место одржавања часова, информације у вези са оброцима и другим манифестацијама); разумеју предавања и хватају белешке (највероватније на матерњем језику); разумеју писани наставни материјал који ће бити предмет рада на часу или подељен ученицима за самостални рад после часа; разумеју друге писане документе у вези са обуком и животом у центру (предмети које треба да понесу, одећа итд.); разумеју документе чија је тема правни оквир интервенције; могу да пруже основне информације о себи и својој земљи (будући да ће са већином полазника из других земаља комуницирати на француском језику); да наведу опште информације о функционисању жандармерије и полиције у нашој земљи; искажу своје мишљење о конкретним примерима обезбеђивања јавних манифестација; учествују у

дискусији о предложеним решењима тако што предлажу своја решења или коментаришу решења које су предложили други учесници; да попуне упитнике са личним и професионалним информацијама по доласку у Румунију и да у оквиру завршног рада израде план интервенције у ситуацијама нарушавања јавног реда и мира.

Прикупљајући аутентични наставни материјал стекли смо увид у типове дискурса са којима ће се полазници сусретати: у оквиру усменог дискурса издвојили смо интеракцију коју обухвата свакодневни говор (интеракција официра са колегама, особљем и предавачима), припремани монолог (предавања инструктора, презентације, излагања полазника), као и дебату на часу (у вези са одређеном стручном проблематиком). Такође смо као посебну врсту издвојили дискурс који се одвија на полигону за обуку. У оквиру сваког од ових дискурса издвојили смо карактеристичне елементе, као и његов прагматски циљ. Анализом прегледаног видео материјала запажено је да је дискурс који се одвија на полигону за обуку превасходно перформативног карактера (инструктор даје инструкције и упутства), праћен демонстрирањем и великим бројем невербалних елемената, па се претпоставило да ће бити лакши за разумевање. Коначно, излагања ученика ослањаће се на писмену припрему те ће имати одлике припреманог монолога. Пошто се претпостављало да ће се ученици ретко сретати са писаним дискурсом, већа пажња посвећена је анализи усменог дискурса тако да се писани дискурс који смо узели у обзир свео на писмена обавештења и званичне документе као што су наредба, план интервенције, или различите информативне популарне текстове (чланци из новина, одломци из уџбеника).

Имајући у виду да је циљ наставе био оспособљавање официра да прате стручну обуку на француском језику, предност је дата развоју компетенције усменог разумевања и усменој интеракцији. Писмена продукција се због недостатка времена свела на попуњавање једноставног формулара или писање кратких порука. Када је реч о писменом разумевању, оно је обухватило разумевање кратких текстова као што су распоред часова, ред вожње, писана обавештења и кратке поруке, али и разумевање различитих текстова о стручним темама.

У оквиру елемената лексичке компетенције, поред лексике потребне за реализацију општих комуникативних функција, програм је обухватио лексику из области наоружања, опреме и уни-

форми, лексику која се односи на масовна окупљања, демонстрације и конфликте, као и основну терминологију из области права и безбедности. Развој граматичке компетенције био је потпуно у функцији наведених циљева и обухватио само оне елементе који су неопходни за комуникацију у професионалном окружењу. Тако је, на пример, императиву, прилозима за место и будућем времену посвећена већа пажња него прошлим временима, јер ће се ти граматички елементи чешће користити. Елементи социолингвистичке компетенције обухватили су превасходно језичка обележја правила учтивости: званично обраћање старешинама, неформално обраћање колегама и упознавање са особеностима професионалног жаргона.

Опис истраживања

У циљу провере ефикасности оваквог програма наставе и значаја познавања страног језика за стручно усавршавање и професионално напредовање припадника полиције спроведено је акционо истраживање које пружа могућност комбиновања квалитативних и квантитативних елемената, коришћење више различитих извора података и упоређивање података добијених различитим инструментима. Иако је првобитно настао у оквиру медицинске струке као процес посматрања симптома, прикупљања података добијених испитивањем, примене закључака у лечењу и вредновање резултата лечења (Markowitz, 2011:14), концепт акционог истраживања све је заступљенији у педагошким истраживањима због снажне повезаности између теорије и праксе и могућности да се дубински посматрају унутрашњи процеси наставе и учења и на основу добијених података предузму даље акције. Према једној од дефиниција, акционо истраживање се може описати као критички, саморефлексижни и систематични приступ истраживању сопственог наставног контекста (Burns, 2010:5). Другим речима, акционо истраживање је испитивање сопствене наставне праксе путем акције и размишљања, а према моделу који су израдили Кемис и Мектагарт основне етапе тог динамичног процеса – планирање, акција, посматрање и размишљање међусобно се преплићу и најчешће спирално понављају: етапа планирања неке промене или увођења другачије праксе води ка акцији и истовременом посматрању ефеката те акције, које води ка размишљању о уоченим

ефектима и евентуалном поновном планирању (Kemmis, McTaggart, 1988). Други разлог због кога смо се одлучили за овај приступ је што је, за разлику од традиционалног истраживања, могуће комбиновати квалитативне и квантитативне елементе. Архивски извори информација (постигнуће на тестовима, подаци о похађању наставе, референтни материјали, наставни планови) комбинују се са подацима прикупљеним помоћу инструмената за прикупљање података које израђује наставник-истраживач (анкете, интервјуи, фокус групе, портфолији, дневници) (Sagor, 2000; Markowitz, 2011:20). У оквиру оваквог истраживања инсистира се на више извора података и на упоређивању података добијених различитим инструментима применом поступка тријангулације.

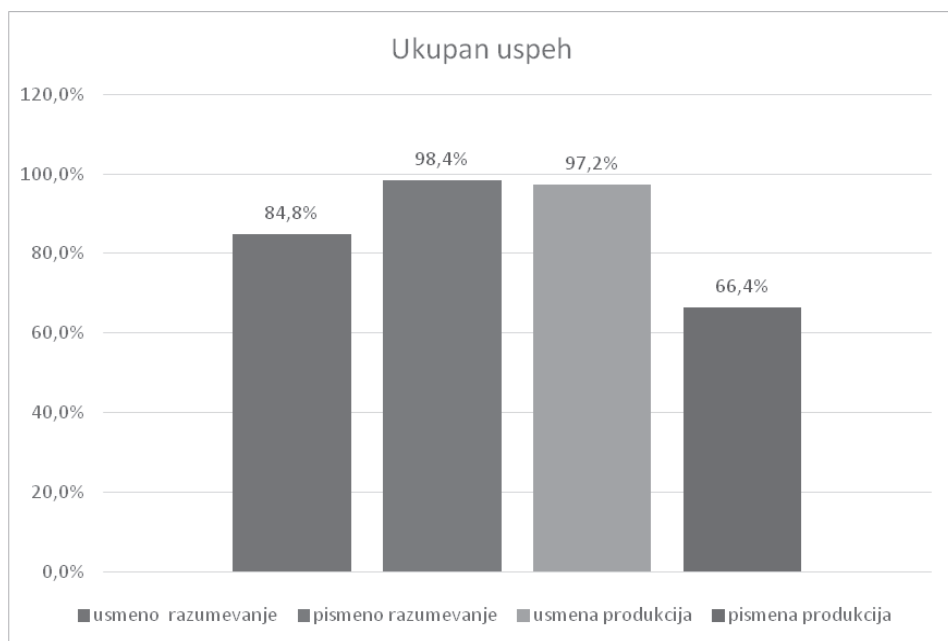
Пошто је сарадња између Министарства унутрашњих послова Републике Србије и француских и румунских институција трајала више година, овакав контекст омогућио је да се спроведе лонгитудинално истраживање, односно да се дугорочно прате постигнућа и врше анкете и интервјуи са ученицима у различитим групама. Овде ће бити приказани подаци сакупљени из интервјуа који су у том периоду вршени са ученицима интензивних и екстензивних течајева, резултати тестова које су вршили независни испитивачи у Београду за групу која је похађала екстензивне течајеве од нивоа А1 до В2, резултати тестова које су припадници жандармерије полагали у Румунији (А1 до В1), као и резултати такозване евалуације на терену.

Резултати истраживања

У складу са договором између институција које су организовале наставу француског језика у Србији и центра за обуку у Румунији, полагање DELF тестова било је обавезно за све ученике и вршило се у Румунији од стране независних испитивача. Свих 18 официра успешно су у Румунији положили нивое А1 и А2, као што је било предвиђено договором, четири официра положила су ниво В1, један официр положио је и ниво В2 по повратку у Београд.

Ученици који су похађали екстензивне течајеве у Београду такође су могли да верификују стечено знање на испитима DELF које организује Француски институт у Београду. Сви ученици који су се пријавили за полагање за нивое А1 и А2 су положили

тестове, од 26 ученика који су се пријавили за полагање за ниво В1, 25 је са успехом положило тест. Од 10 ученика који су се пријавили за полагање нивоа В2, осам ученика је успешно положило, а једна ученица је положила чак и ниво С1. Овде су приказани резултати на испиту А2 зато што најбоље илуструју однос постигнутих резултата и фаворизованих компетенција у складу са програмом наставе. Из приложеног графика се види и да су сви ученици положили тест са веома добрим резултатом (сви су имали између 80 и 100 поена од максималних 100), а највише бодова постигли су на вежбањима писменог разумевања и усмене продукције што је било очекивано будући да је програм наставе фаворизовао ове компетенције.

Успех полазника на испиту DELF A2

За разлику од наставе општег језика која се обично евалуира тестом ученикових језичких постигнућа, најзначајнија евалуација наставе језика за посебне намене одвија се доста касније, у реалној ситуацији у којој се показује да ли је ученик способан да извршава задатке који укључују употребу језика или није. У том погледу дидактичари сматрају да треба разликовати интерну или

институционалну евалуацију и евалуацију на терену (Carras et al., 2007:50). Евалуација на терену одвија се када се ученик нађе у ситуацији да примени знање које је стекао. Стога се може сматрати да је програм наставе за посебне намене постигао циљ уколико је ученик у стању да по завршетку наставе обавља професионалне задатке: обука студената који ће пратити наставу на страном факултету може се сматрати успешном ако њихов ниво знања језика омогућује да разумеју предавања, напишу задатке и комуницирају са другим студентима на страном језику (Carras et al., 2007:50); настава за припаднике САЈ-а може се сматрати успешном ако су полазници успели да комуницирају на француском језику са инструкторима и колегама током обука и заједничких вежби, да разумеју неопходне информације и да успешно изврше све задатке. Другим речима, успешност наставе мери се могућношћу ученика да извршавају задатке које је обухватао циљ наставе. У том смислу, веома су нам индикативни документи о постигнутим резултатима и мишљења која надлежне старешине и инструктори у центру за обуку у Румунији по завршетку обуке шаљу амбасади Француске. За сваког полазника шаљу се два документа. Први документ садржи бројчане и описне оцене које је официр добио на завршном тесту. Елементи који се оцењују су познавање рада у команди, руковођење операцијама, писање групног рада, усмено представљање рада и усмено излагање на нивоу командног официра. Иако је реч о тесту на коме се евалуирају професионалне способности, ове оцене су и одлични показатељи језичких компетенција будући да без познавања језика на одговарајућем нивоу ученици не би могли да покажу своје професионалне способности. Други документ садржи укупну евалуацију постигнућа ученика у односу на целу групу. На тој листи могу добити једну од следећих пет оцена: међу најбољима на обуци, у групи изнад просека, у просеку, у доњој половини просека и испод просека. Евалуирају се штабне способности, уклапање ученика у средину, његово понашање и учествовање на курсу. Ови показатељи такође показују да ли су ученици стекли потребне језичке компетенције да би комуницирали у франкофоном професионалном окружењу. На крају тог документа оцењује се и да ли, на основу професионалних способности и знања језика, ученик може да буде ангажован на руковођењу међународним снагама или не. Ученици су били оцењени на следећи начин: 17 од 18 официра оцењено је да задовоља-

вају потребне професионалне и језичке способности да буду ангажовани на командовању међународним снагама безбедности, четири ученика оцењена су да су у групи најбољих на обуци, 13 ученика оцењени су изнад просека, један ученик као просечан. Ови подаци такође показују да су ученици били способни да извршавају све професионалне задатке који укључују употребу језика.

Пошто је циљ истраживања, поред провере способности ученика да активно користе језик у свом професионалном окружењу, било и утврђивање њиховог мишљења о корисности учења страног језика и утицаја на њихову даљу каријеру, истраживање је употпуњено анкетним упитницима и интервјуима. Ради бољег увида у индивидуална становишта ученика о корисности познавања језика, утицају на професионално напредовање и квалитету саме наставе, коришћен је полуструктурирани интервју који се састојао од шест отворених питања, како би се отворила могућност да ученици одговарају и на сва друга питања покренута током разговора. Поред питања која су се односила на оцењивање адекватности програма наставе у односу на њихове професионалне задатке који укључују употребу језика, у упитник су увршћена питања везана за њихов глобални увид у корисност учења језика у професионалном контексту, у којој мери она може бити фактор професионалног или личног напредовања и могућности које им је знање француског језика пружило за даље професионално напредовање. Резултати су показали да су испитаници веома свесни значаја учења страних језика у професионалном контексту и да сматрају познавање страних језика веома значајним за професионално напредовање. У групи која је похађала екстензивне течајеве 69 од 80 испитаника оценило је да им је знање језика веома корисно за потребе њихове професије, девет испитаника да им је корисно, само два да им није посебно корисно. Када је реч о професионалном напредовању, 66 испитаника сматра да је познавање страних језика изузетно значајан фактор за каријерно напредовање, 12 да је значајно, а два испитаника оцењују да није посебно значајно у њиховој струци. У групи официра жандармерије свих 18 ученика оценило је да им је знање француског језика изузетно користило. У образложењима су неки од њих навели занимљиво мишљење да им је одлазак на обуку у Румунији био кориснији због тога што су научили језик, упознали колеге из других европских земаља и начине функционисања њихових служби и стекли могућност да захваљујући

знању језика похађају и друге курсеве, него због самог стручног садржаја те обуке. Напоменули су и да је већина од њих по повратку у Београд напредовала тако што су због завршене обуке унапређени у виши чин. Такође су оценили да им је познавање француског језика омогућило да оду на друге течајеве у иностранству или се укључују у друге аспекте међународне сарадње у области безбедности. Један официр је навео да је, захваљујући познавању француског језика, већ следеће године после ове обуке у Румунији завршио курс за руковођење операцијама високог ризика у Вићенци у Италији. Три официра навела су да су годину дана пошто су завршили курс у Румунији били ангажовани у центру за обуку у мировној мисији на Хаитију као инструктори, где су чак сами држали обуку на француском језику. Већина полазника овог интензивног курса навела је и да је по повратку у Србију наставила да усавршава француски језик и прикључила се или неким од екстензивних течајева који су организовани у МУП-у или течајевима у Француском институту у Београду и Нишу. Коначно, један од полазника је неколико година након повратка из Румуније захваљујући, између осталог, и познавању француског језика, именован за полицијског аташеа у амбасади Србије у Паризу.

Закључак

На основу резултата прикупљених описаним инструменти-ма могу се донети закључци о ефикасности оваквих програма наставе израђених на основу прецизне анализе професионалних потреба ученика, о предностима примене одређених методолошких поступака, као и о свести испитаника о значају учења страног језика у савременом европском контексту и корисности познавања страних језика за стручно усавршавање и професионално напредовање. Ефикасност програма наставе, мотивисаност и успешност припадника полиције на овим течајевима потврђују постигнути резултати на језичким тестовима, али још више резултати евалуације на терену који показују да су ученици били у стању да извршавају професионалне задатке који укључују употребу језика.

Подаци прикупљени анкетним упитницима и путем интервјуа показују да припадници МУП-а сматрају да је познавање страног језика значајан фактор за професионално напредовање и да пружа велике могућности за стручно усавршавање. Одговарају-

ћи на питања која су се односила на сврсисходност учења страног језика у професионалном контексту, испитаници су навели неколико веома значајних разлога због којих им је учење француског језика било корисно, међу којима су посебно индикативни одговори официра жандармерије који су захваљујући познавању француског језика били унапређени у виши чин, успешно завршили обуку за командовање међународним снагама безбедности, добили могућност да одлазе на различите стручне обуке на француском језику, а неки од њих чак и да сами изводе наставу на француском језику.

У данашњем друштву, у коме нестају границе између држава, када је готово немогуће замислити развој било које професионалне области без успостављања међународне интеракције, настава страног језика струке/језика за посебне намене добија све већи значај. Учење језика за професионалне сврхе одражава се и на друге сегменте живота, доприноси развоју свести о плурилингвалном и плурикултурном богатству Европе и бољем разумевању како другачијих културних идентитета, тако и поимању сопственог идентитета. Стога би у будућности требало посветити више пажње настави језика струке/језика за посебне намене и креирању сличних програма наставе који имају за циљ да одговоре на специфичне потребе ученика како за француски, тако и за друге језике и за друга професионална усмерења.

Литература

1. Burns, A., (2010). *Doing action research in english language teaching*, Routledge, London.
2. Цакелјић, В., (2011). *Нови изазови у настави француског пословног језика*, у: Зборник радова „Језик струке, изазови и перспективе“, Друштво за стране језике и књижевност Србије, Београд, стр. 631-639.
3. Carras, C., Kohler, P., Sjlilagy, E., Tolas, J., (2007). *Le français sur Objectifs Spécifiques et la classe de langue*, CLE International, Paris.
4. Conseil de l'Europe, (2001). *Cadre européen commun de références pour les langues- Apprendre, enseigner, évaluer*, Didier, Paris.

5. Динић, Т., (2011). *Француски језик за универзитетске намене*, у: Зборник радова „Језик струке, изазови и перспективе“, Друштво за стране језике и књижевност Србије, Београд, стр. 624-630.
6. Kemmis, S., McTaggart, R., (1988). *The action research planner*, Deakin University Press, Victoria, Australia.
7. Mangiante, J-M., Parpette, Ch., (2004). *Le Français sur Objectif Spécifique*, Hachette, Paris.
8. Markowitz, A., (2011). *Акцијска истраживања учитеља у настави: другачији поглед*, Акцијско истраживање и професионални развој учитеља и наставника, Агенција за одгој и образовање, Загреб, стр. 11-27.
9. Qotb, H., (2009). *Vers une didactique du français sur objectifs spécifiques médié par Internet*, Publibook, Paris.
10. Sagor, R., (2000). *Guiding School Improvement Through Action Research*, ASCD, Washington.

Importance of Foreign Language Learning for Professional Development and Career Advancement of Police Officers

Abstract: *The subject of this study is to analyze how foreign language knowledge can improve the possibilities for professional training and career advancement of police officers. The first part of the paper provides information on different professional trainings and French language courses organized for employees of the Ministry of Interior Affairs. Some elements of these LSP curricula created according to recommendations of the Common European Framework of Reference for Languages are also represented in this paper. The central part of the paper describes research methods and represents the results of an action research undertaken in order to verify the efficiency of these courses and the impact of the French language knowledge on professional development and career advancement of police officers. The results of this longitudinal research offer insights into the officers' experience and their attitudes towards the importance of foreign language knowledge and confirm that language learning can be a key to career advancement.*

Key words: *language for specific purposes, vocational language, French language, Common European Framework of Reference for Languages, career advancement*